

Αθήνα, 27 Ιανουαρίου 1999

Ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης επισκέφθηκε σήμερα στις 11.00 το πρωί τα κεντρικά γραφεία της Διοίκησης της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδας και ενημερώθηκε από το Διοικητή Θεόδωρο Καρατζά και τους Υποδιοικητές για τα πεπραγμένα, τον προγραμματισμό δράσης και τις προοπτικές του αρχαιότερου και μεγαλύτερου χρηματοπιστωτικού ιδρύματος της χώρας.

Στη συνέχεια, ο Πρωθυπουργός πλαισιούμενος από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών Γιάννο Παπαντωνίου και το Διοικητή της Εθνικής Τράπεζας Θεόδωρο Καρατζά προέβη στις ακόλουθες δηλώσεις και απάντησε σε ερωτήσεις δημοσιογράφων.

“Επισκέφθηκα σήμερα την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδας. Γιατί την Εθνική Τράπεζα; Η Εθνική Τράπεζα είναι η μεγαλύτερη ελληνική τράπεζα. Είναι μια Τράπεζα στενά συνδεδεμένη με το δημόσιο και οι ρυθμοί ανάπτυξής της, καθώς και οι δραστηριότητές της είναι καθοριστικές για την πορεία και την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας.

Η Εθνική Τράπεζα ήταν στο παρελθόν ένας οργανισμός αρκετά “κουρασμένος”, θα έλεγα. Ένας οργανισμός που είχε αρκετά προβλήματα. Προβλήματα γιατί συνεργαζόταν με επιχειρήσεις οι οποίες δεν ήταν αποδοτικές, γιατί είχε ένα πελατειακό δίκτυο παραδοσιακό και δεν είχε καταφέρει να το ανανεώσει. Και γιατί μέσα σε μια λογική που επικρατούσε χρόνια εδώ στην Ελλάδα ήταν σε σύνδεση, σε συνεργασία πάντα με ένα ορισμένο κύκλο επιχειρήσεων. Τρόπον τινά ήταν μια Τράπεζα που είχε και ορισμένες πολιτικές σκοπιμότητες.

Η Εθνική Τράπεζα που μόλις σας περιέγραφα ανήκει οριστικά στο παρελθόν, δεν υφίσταται πλέον.

Στόχος αυτής της Κυβέρνησης, γενικά για το τραπεζικό σύστημα, είναι οι Τράπεζες, κυρίως αυτές που βρίσκονται στον περίγυρο του Δημοσίου, να λειτουργούν ελεύθερα από οποιεσδήποτε σκοπιμότητες, να λειτουργούν με επιχειρηματικά και αναπτυξιακά κριτήρια. Να υποβοηθούν την πρόοδο της οικονομίας και να κρίνουν με βάση την αξία κάθε επιχείρησης, την ικανότητά της, αν θα πρέπει να υπάρξει δανεισμός της επιχείρησης, αν θα συνεργασθεί μαζί της η Τράπεζα ή όχι.

Αποτελεί πλέον διαπίστωση στην αγορά ότι σήμερα μια επιχείρηση δεν χρειάζεται, όπως παλιά πριν πολλά χρόνια, να έχει (ας μου επιτραπούν οι λέξεις) “μπάρμπα στην Κορώνη” για να πάρει ένα δάνειο, για να συνεργασθεί με μια Τράπεζα. Αν μπορεί, αν έχει τις προϋποθέσεις, τότε μπορεί να έχει εξασφαλισμένη τη συνεργασία οποιασδήποτε Τράπεζας. Γι’ αυτό άλλωστε υπάρχουν πια σήμερα πολλές νέες επιχειρήσεις, μικρές επιχειρήσεις, οι οποίες συνεχώς αναπτύσσονται και εξασφαλίζουν, μέσα από τις συνεργασίες τους με τις Τράπεζες, τα αναγκαία κεφάλαια για την περαιτέρω ανάπτυξή τους.

Πού οφείλεται αυτή η εξέλιξη και συγκεκριμένα στο χώρο της Εθνικής Τράπεζας; Οφείλεται σ’ ένα νέο τρόπο διοίκησης όπου κυριαρχούν τραπεζικά κριτήρια. Οφείλεται επίσης στην αναδιοργάνωση και τον εκσυγχρονισμό της. Οφείλεται ακόμη στον επανέλεγχο και κατ’ επέκταση στην εξυγίανση του χαρτοφυλακίου της, που προωθείται κατά τρόπο συστηματικό και αποτελεσματικό.

Έχουμε λοιπόν καταφέρει να εμπνεύσουμε, να δώσουμε μια νέα κατεύθυνση για να μπορέσει το ελληνικό τραπεζικό σύστημα να εκσυγχρονιστεί και να γίνει πιο ανταγωνιστικό. Η Εθνική Τράπεζα, ακριβώς προς την κατεύθυνση του εκσυγχρονισμού και της ανταγωνιστικότητας του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, διαδραματίζει έναν ιδιαίτερα καθοριστικό ρόλο, που αποβαίνει σε όφελος της οικονομίας γενικότερα, των επιχειρήσεων, των συναλλασσομένων, της ανάπτυξης της χώρας και όλων των πολιτών.

Ένα κεντρικό χαρακτηριστικό αυτής της εξέλιξης είναι ότι αυτό το τοπίο στον τραπεζικό τομέα έχει αλλάξει. Διαβάζουμε στις εφημερίδες ότι γίνονται συγχωνεύσεις, ότι υπάρχουν συνεργασίες Τραπεζών, ότι ανοίγουν νέες Τράπεζες. Η εικόνα πια στον τραπεζικό τομέα δεν είναι αυτή που ήταν παλιά. Όλοι όσοι ασχολούνται με χρηματοπιστωτικές εργασίες αισθάνονται ότι η αγορά ανοίγει, δημιουργεί νέες δυνατότητες. Και επομένως μπορούν να συμμετέχουν πιο αποτελεσματικά, προκειμένου να διευρύνουν τον κύκλο των εργασιών τους.

Ένα δεύτερο χαρακτηριστικό αυτής της εξέλιξης (που όμως συνδέεται με τη γενική εξέλιξη της οικονομίας) είναι η πτώση των επιτοκίων. Ιδίως αυτές τις μέρες είδαμε μια θεαματική πτώση τους. Και η πτώση των επιτοκίων δεν είναι αδιάφορη για τον πολίτη, τον καταναλωτή. Η πτώση των επιτοκίων δεν ενδιαφέρει μόνο κάποιες μεγάλες επιχειρήσεις.

Θα σας αναφέρω ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα: Κάποιος που δανείστηκε 15.000.000 δρχ, από το 1996 μέχρι το 1999 θα είχε ένα θεαματικό κέρδος σε σχέση με τους τόκους και τα τοκοχρεωλύσια που καταβάλλει. Εάν το 1996 ήταν ένα άλφα ποσό, το 1999 στα 15.000.000 θα καταβάλει περίπου 900.000 δρχ λιγότερο. Το μηνιαίο του όφελος θα

είναι το 1999 γύρω στις 80.000 δρχ. Αυτό τι είναι; Είναι πρώτα απ' όλα μια αύξηση εισοδήματος. Θα έχει περισσότερο εισόδημα. Είναι για τις επιχειρήσεις μια ενίσχυση, γιατί θα έχουν και αυτές στη διάθεσή τους περισσότερα κεφάλαια για τις δραστηριότητές τους. Είναι ακόμη μια μορφή μεταφοράς εισοδήματος: Αυτό που έπαιρναν πριν οι Τράπεζες, οι δανειστές, δεν το παίρνουν πια. Το καρπούνται οι καταναλωτές, οι συναλλασσόμενοι με τις Τράπεζες, οι οποίοι μπορούν να διευρύνουν περαιτέρω τον κύκλο των εργασιών τους.

Τι σημαίνουν όλα αυτά; Σημαίνουν περισσότερη ανταγωνιστικότητα, μεγαλύτερες επιχειρηματικές δυνατότητες, δυναμικότερη παρουσία στην αγορά και σε τελευταία ανάλυση περισσότερη απασχόληση.

Θέλω ακόμη να αναφέρω ότι η εξέλιξη της οικονομίας οδήγησε χθες στο να πέσει το επιτόκιο των 10ετών ομολόγων του ελληνικού δημοσίου στο επίπεδο του 6,1% περίπου. Η πτώση αυτή του επιτοκίου των 10ετών ομολόγων φέρνει τα 10ετή ομόλογά μας πολύ κοντά, σε απόσταση αναπνοής από το κριτήριο του Μάαστριχ για τα επιτόκια. Αποτελεί όντως ένδειξη της θετικής πορείας της ελληνικής οικονομίας.

Αυτή η σημαντική εξέλιξη που υπάρχει στο τραπεζικό σύστημα τα 3 τελευταία χρόνια δείχνει ότι ετοιμαζόμαστε για την περίοδο τη μετά την ένταξη της Ελλάδας στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ). Οτι δημιουργούμε τις προϋποθέσεις να αντιμετωπίσουμε καλύτερα αυτή την εξέλιξη.

Ταυτόχρονα θέλω να τονίσω ότι ο δρόμος προς το στόχο είναι ένας δρόμος που χρειάζεται προσοχή. Δεν ισχύει αυτό που μερικοί προσπαθούν να διαδώσουν ή μια εντύπωση που καλλιεργείται πως όλα είναι αυτονόητα, ότι θα πραγματοποιηθούν με τη φορά των πραγμάτων και ότι δεν χρειάζεται να νοιαζόμαστε.

Πρέπει να νοιαζόμαστε. Πρέπει να προσέχουμε τις εξελίξεις, πρέπει να δίνουμε σημασία στο τι συμβαίνει για να μπορέσουμε να ωθήσουμε πιο γρήγορα την οικονομία μας, τη χώρα μας προς το στόχο.

Και ταυτόχρονα να διαμορφώσουμε, να διοργανώσουμε τις επιχειρήσεις, να τις εκσυγχρονίσουμε, να κάνουμε το τραπεζικό μας σύστημα πιο ανταγωνιστικό για να μπορέσουμε να αντιμετωπίσουμε με μεγαλύτερη επιτυχία το αύριο της ενταγμένης, στην οικονομία της ΟΝΕ, ελληνικής οικονομίας.

Θέλω να συγχαρώ τη διοίκηση της Εθνικής Τράπεζας. Θέλω να συγχαρώ και όλους τους εργαζόμενους στην Εθνική Τράπεζα γιατί με τη δική τους εργασία και τη δική τους συμβολή έφεραν αυτό το αποτέλεσμα. Δείχνει ότι και σε ένα χώρο, όπου υπάρχει παρουσία του

Δημοσίου μπορούμε να αλλάξουμε. Και μπορούμε να αλλάξουμε προς το καλύτερο. Αρκεί να έχουμε σύστημα, συνέπεια, θέληση και να συγκεντρωθούμε στο στόχο, όπως γίνεται εδώ. Είμαι στη διάθεσή σας για ερωτήσεις”.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, τα τελευταία χρόνια, σχεδόν όλες οι ελληνικές τράπεζες έχουν κατηγορηθεί για υπερκέρδη από πολλές πλευρές και όπως κι εσείς είπατε στη σύντομη εισήγησή σας, παρουσιάζεται - πάλι τα τελευταία δύο χρόνια - μια τάση να γιγαντωθεί το τραπεζικό σύστημα και να μείνει σε 2-3 ή 4 τράπεζες στη χώρα τα επόμενα χρόνια. Δεν φοβόσαστε μήπως πάμε από τις πολλές τράπεζες πάλι σε μονοπωλιακές καταστάσεις; Που αυτό θα έχει και επιπτώσεις στα επιτόκια και σε όλους τους τομείς του τραπεζικού συστήματος;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Δεν το φοβάμαι καθόλου. Διότι δεν υπάρχει πια ο χώρος, δεν λειτουργεί το τραπεζικό σύστημα, όπως λειτουργούσε πριν 30 χρόνια. Τότε τα σύνορα ήταν κλειστά, μια μεγάλη τράπεζα κυριαρχούσε. Σήμερα τα σύνορα είναι ανοιχτά. Και όχι μόνο σήμερα, αλλά ιδίως αύριο και μεθαύριο και μια γερμανική τράπεζα και μια γαλλική τράπεζα και μια ισπανική τράπεζα και μια πορτογαλική τράπεζα θα μπορούν να κάνουν δουλειές.

Τα μεγάλα συγκροτήματα στη χώρα δεν θα έχουν πια την οικονομική εξουσία που είχαν παλιά. Ταυτόχρονα -και θέλω να το τονίσω αυτό- μια πανσπερμία μικρών τραπεζών δεν μπορεί να κάνει σωστές δουλειές.

Χρειάζεται να έχουμε δυνατές τράπεζες, οργανωμένες τράπεζες, τράπεζες με κεφάλαια. Η εξέλιξη, την οποία επισημάνατε, είναι μια εξέλιξη υγιής.

Και όσον αφορά τα κέρδη, είναι συνάρτηση της αγοράς. Όσο γίνεται πιο ανταγωνιστική η αγορά, όσο περισσότερο εντάσσεται η οικονομία στην ευρωπαϊκή οικονομία, τόσο περισσότερο θα υπάρχει μια εξισορρόπηση και θα έρθουμε σε ένα κανονικό επίπεδο.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Ουδέποτε Πρωθυπουργός είχε έρθει, εδώ και 55 χρόνια, στην Εθνική Τράπεζα. Αναμφισβήτητα, η πρόοδος είναι εντυπωσιακή στον τραπεζικό τομέα και ειδικά στην περίπτωση της Εθνικής. Ομως, όπως ξέρετε, οι Έλληνες είναι σε μεγαλύτερα ποσοστά αποταμιευτές και λιγότερο δανειζόμενοι. Και ωφελούμενοι μεν εκ του δανεισμού χάνουν εκ της αποταμιεύσεως.

Έχουμε 20 τρισ. περίπου αποταμιεύσεις και έχουμε περίπου 12 τρισ. δανειστές. Πρέπει να συστήσετε στις τράπεζες να βρουν ένα τρόπο να μην χάνουν οι αποταμιευτές και να κερδίζουν. Όχι μόνο οι

επιχειρηματίες, αλλά και οι αποταμιευτές. Διότι τι θα γίνουμε; Θα πηγαίνουμε στο Χρηματιστήριο;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Πρώτα, θέλω να σας επισημάνω ότι αυτό ήταν ένα θέμα το οποίο συζητήσαμε με τη Διοίκηση της Εθνικής Τράπεζας και διαπιστώσαμε ότι η Εθνική Τράπεζα έχει προχωρήσει μια γενναία προσπάθεια για να υπάρξει ένας μεγαλύτερος κύκλος επιχειρήσεων με τις οποίες συνεργάζεται.

Αρα, οι αποταμιεύσεις θα διοχετευθούν όλο και περισσότερο σε επιχειρήσεις για να υποβοηθηθεί η ανάπτυξη. Το δεύτερο σημείο το οποίο θίξατε αφορά τη διαφορά μεταξύ επιτοκίου χορηγήσεων και του επιτοκίου που παίρνουν οι αποταμιευτές. Η διαπίστωση είναι και φαίνεται από τα στοιχεία ότι η διαφορά αυτή μειώνεται σιγά-σιγά και με τις εξελίξεις θα μειωθεί ακόμα περισσότερο.

Πιστεύω πως όσο πιο δυνατές γίνονται οι Τράπεζες, τόσο περισσότερο θα μειώσουν αυτή τη διαφορά, υπό την πίεση του ανταγωνισμού. Και αυτό είναι κάτι το ευπρόσδεκτο, το ευκαίο. Είναι ένα όφελος που θα έχει ο Έλληνας πολίτης από αυτή την εξέλιξη.

Ευχαριστώ πολύ.